

ЗАКОН

О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА О СЛОБОДНОЈ ТРГОВИНИ ИЗМЕЂУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И РЕПУБЛИКЕ ТУРСКЕ

Члан 1.

Потврђује се Споразум о слободној трговини између Републике Србије и Републике Турске, сачињен у Истанбулу 1. јуна 2009. године у оригиналу на српском, турском и енглеском језику.

Члан 2.

Текст Споразума о слободној трговини између Републике Србије и Републике Турске у оригиналу на српском језику гласи:

Споразум о слободној трговини између Републике Србије и Републике Турске

ПРЕАМБУЛА

Република Србија и Република Турска (у даљем тексту: „Стране“ или „Србија“ и „Турска“ где је погодно),

У жељи да развијају и јачају пријатељске односе, посебно у областима економске и трговинске сарадње, у циљу давања доприноса развоју економске сарадње и повећања обима међусобне трговинске размене;

Потврђујући своју намеру да активно учествују у процесу економске интеграције у Европи и Медитеранском басену и изражавајући своју спремност да сарађују у изналагању путева и начина да ојачају овај процес;

Узимајући у обзир Споразум о стабилизацији и придруживању између Републике Србије и Европске уније и њених држава чланица и Споразум којим се успоставља придруживање између Републике Турске и Европске економске заједнице;

Поштујући искуство стечено током развијања међусобне сарадње, као и сопствено са главним трговинским партнерима;

Изражавајући своју спремност да предузму активности у циљу унапређивања складног развоја трговине, као и проширивања њихове узајамне сарадње у областима од заједничког интереса, укључујући и области које нису обухваћене Споразумом о слободној трговини (у даљем тексту: „овај Споразум“), стварајући на тај начин оквир и повољно окружење засновано на једнакости, недискриминацији и равнотежи права и обавеза;

Позивајући се на обостран интерес за стално јачање мултилатералног трговинског система и сматрајући да одредбе и инструменти Општег споразума о царинама и трговини из 1994. године (у даљем тексту: ГАТТ 1994) и Светске трговинске организације (у даљем тексту: СТО) представљају основу њихове спољнотрговинске политике;

Одлучне да у том циљу донесу прописе усмерене ка постепеном укидању препрека у међусобној трговини у складу са одредбама тих прописа, посебно оних који се тичу успостављања зона слободне трговине;

Узимајући у обзир приврженост Страна слободној трговини, у сагласности са правима и обавезама које проистичу из чланства у СТО;

Уверени да ће овај Споразум створити нову климу у међусобним економским односима, а пре свега раст трговинске размене и инвестиција, који су пресудан фактор економског реструктурирања и модернизације.

Одлучиле су да ради постизања ових циљева, закључе овај споразум.

Циљеви

Члан 1.

Узимајући у обзир Споразум о стабилизацији и придруживању између Републике Србије и Европске уније и обавезе Републике Турске које проистичу из царинске уније са Европском унијом, Стране ће постепено успостављати подручје слободне трговине у свим областима њихове међусобне трговине током прелазног периода који ће трајати највише 6 година почевши од дана ступања на снагу овог Споразума у складу са одредбама

Споразума и у складу са чланом XXIV ГАТТ 1994 и осталих мултилатералних споразума о трговини робом који су придодати Споразуму о основању СТО.

Циљеви споразума су:

- а) повећање и унапређење економске сарадње између Страна и пораст животног стандарда њиховог становништва;
- б) постепено уклањање тешкоћа и ограничења у трговини робом;
- в) унапређење складног развоја економских односа између Страна, кроз проширивање обостране трговине;
- г) стварање праведних услова за конкуренцију у трговини између Страна;
- д) доприношење, уклањањем препрека у трговини, складном развоју и ширењу светске трговине;
- ђ) стварање услова за даље подстицање инвестиција, посебно за развој заједничких улагања у обе земље;
- е) унапређење трговине и сарадње између Страна на тржиштима трећих земаља.

Базне царине

Члан 2.

У трговини између Страна обухваћеној овим Споразумом, Стране примењују своје царинске тарифе за класификацију робе приликом увоза.

За потребе овог Споразума, царине и таксе које имају исто дејство као и царине, укључују било коју дажбину или таксу наметнуту на било који начин у вези са увозом или извозом робе, укључујући било који облик допунског пореза или доплате на увоз или извоз, али не укључују:

- а) таксе једнаког дејства као унутрашњи порез наметнут у складу са одредбама става 2. члана III ГАТТ 1994;
- б) антидампиншке или компензаторне мере,
- в) накнаде или дажбине које су пропорционалне пруженим услугама.

Базна царина за сваки производ на који ће се примењивати постепена снижења одређена овим Споразумом, биће на *erga omnes* основи, која је била на снази у Странама на дан ступања на снагу овог Споразума.

Ако се након ступања на снагу овог Споразума, примени било које снижење царина на *erga omnes* основи, посебно у случају снижења царина насталог као резултат:

- а) царинских преговора у оквиру СТО, или
- б) приступања Србије СТО, или
- в) каснијих смањења након приступања Србије СТО,

тако смањене царине замениће базне царине наведене у ставу 3. овог члана од дана примене таквог смањења.

Снижене царине, које ће Србија и Турска обрачунавати у складу са Споразумом заокруживаће се на цео број помоћу уобичајеног аритметичког принципа. Тако, се сви бројеви који имају децималу од 0.50 или мање заокружују на први мањи цео број, а сви бројеви који имају децималу већу од 50 на први већи цео број.

Србија и Турска међусобно ће обавештавати једна другу о својим базним царинама и њиховим изменама.

І ГЛАВА ИНДУСТРИЈСКИ ПРОИЗВОДИ

Обухват

Члан 3.

Одредбе ове главе односиће се на производе пореклом из Страна, обухваћене главама 25 - 97 Хармонизованог система назива и шифарских ознака робе, изузев производа наведених у Анексу I овог Споразума.

Увозне царине и таксе једнаког дејства

Члан 4.

Од дана ступања на снагу Споразума, у трговини између Страна уговорница, неће се уводити нове увозне царине или таксе једнаког дејства као царине.

Увозне царине у Турској за производе пореклом из Србије, укинуће се од дана ступања на снагу овог Споразума.

Даном ступања на снагу овог Споразума укинуће се све царине на увоз у Србију производа пореклом из Турске, осим за производе наведене у Списку А, Списку Б и Списку Ц Анекса II.

Постепено ће се укидати царинске стопе на производе који се увозе у Србију пореклом из Турске наведене у Списку А, Списку Б и Списку Ц Анекса II у складу са предвиђеном динамиком њиховог укидања.

Стране уговорнице ће у међусобној трговини укинути све таксе једнаког дејства као увозне царине од дана ступања на снагу Споразума.

Фискална давања

Члан 5.

Одредбе које се односе на укидање увозних царина ће се примењивати и на дажбине фискалне природе.

Извозне царине и таксе једнаког дејства

Члан 6.

Од дана ступања на снагу Споразума неће се уводити било какве нове извозне царине или таксе једнаког дејства у трговини између Страна.

Све извозне царине или таксе једнаког дејства између Страна ће се укинути даном ступања на снагу Споразума.

Количинска ограничења увоза и мере једнаког дејства

Члан 7.

Од дана ступања на снагу Споразума, у трговини између Страна, неће се уводити нова количинска ограничења увоза или мере једнаког дејства.

Сва количинска ограничења увоза и мере једнаког дејства између Страна укинуће се на дан ступања на снагу Споразума.

Количинска ограничења извоза и мере једнаког дејства

Члан 8.

Од дана ступања на снагу Споразума у трговини између Страна неће се уводити нова количинска ограничења извоза или мере једнаког дејства.

Сва количинска ограничења извоза и мере једнаког дејства између Страна, укинуће се на дан ступања на снагу Споразума.

Техничке препреке трговини

Члан 9.

Права и обавезе Страна у погледу стандарда или техничких прописа и сродних мера одређује Споразум СТО о техничким препрекама трговини.

Свака Страна ће, на захтев друге Стране, доставити информације о појединачним случајевима стандарда, техничких прописа и примењених мера.

Стране ће се трудити да уклоне техничке препреке трговини. Како би постигле овај циљ, Стране приступају преговорима, тамо где је то неопходно, ради закључења споразума о међусобном признавању у области оцене усаглашености у духу препорука Споразума СТО о техничким препрекама трговини.

II ГЛАВА

ПОЉОПРИВРЕДНИ И РИБОЛОВНИ ПРОИЗВОДИ

Обухват

Члан 10.

Одредбе ове главе примењиваће се на пољопривредне производе и рибе и рибље производе пореклом из Страна.

За потребе Споразума, термин "пољопривредни производи и рибе и рибљи производи" (у даљем тексту: пољопривредни производи) подразумева производе обухваћене главама 1 - 24 Хармонизованог система назива и шифарских ознака робе и производа наведених у Анексу I овог Споразума.

Размена олакшица

Члан 11.

Стране одобравају једна другој олакшице предвиђене Протоколом I Споразума у складу са одредбама ове главе.

Узимајући у обзир улогу пољопривреде у својим привредама, развој трговине пољопривредним производима између Страна, посебну осетљивост пољопривредних производа и прописе из области аграрне политике, Стране ће, у оквиру Заједничког комитета, испитати могућност одобравања даљих међусобних олакшица у трговини пољопривредним производима.

Санитарне и фитосанитарне мере

Члан 12.

Стране неће примењивати своје прописе у области санитарних и фитосанитарних мера на начин који представља произвољну или неоправдану дискриминацију или

прикривено ограничавање међусобне трговине. Стране ће примењивати ове мере у духу одредаба ГАТТ 1994 и одговарајућих споразума СТО.

Посебне заштитне мере

Члан 13.

Без обзира на остале одредбе Споразума посебно члана 22, с обзиром на посебну осетљивост пољопривредних производа ако увоз производа пореклом из Стране, за које важе олакшице одобрене Споразумом, проузрокује озбиљан поремећај на тржишту или у регулаторном систему друге Стране, Стране ће одмах започети консултације ради проналажења одговарајућег решења. У очекивању таквог решења, односна Страна може предузети мере које сматра потребним, у складу са одговарајућим правилима СТО.

III ГЛАВА

Услуге и улагања

Члан 14.

Стране су свесне све већег значаја услуга и улагања. У својим напорима да постепено развију и прошире међусобну сарадњу, посебно у контексту европских интеграција, сарађиваће у циљу постизања прогресивне либерализације и узајамног отварања својих тржишта за улагања и трговину услугама, узимајући при том у обзир одговарајуће одредбе Општег споразума о трговини услугама (*General Agreement on Trade in Services - GATS*).

Стране ће о овој сарадњи разговарати у оквиру Заједничког комитета у циљу развијања и продубљивања међусобних односа у складу са овим чланом.

IV ГЛАВА

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Унутрашње опорезивање

Члан 15.

Стране ће се уздржавати од било каквих мера или пракси унутрашње фискалне природе које непосредно или посредно стварају дискриминацију између производа једне Стране и сличних производа пореклом из друге Стране.

На производе који се извозе на територију једне од Страна не може се користити повраћај унутрашњег пореза, који је већи од износа прописаног за те производе.

Царинске уније, зоне слободне трговине и погранични аранжмани

Члан 16.

Споразум не спречава постојање или успостављање царинских унија, зона слободне трговине или пограничних трговинских аранжмана Страна са трећим земљама, ако исти не утичу негативно на трговински режим и посебно на одредбе које се односе на правила о пореклу предвиђена Споразумом.

Информације о споразумима којим се успостављају такве царинске уније или зоне слободне трговине, ће се, на захтев једне или друге Стране размењивати у оквиру Заједничког комитета.

Структурно прилагођавање

Члан 17.

Ванредне мере ограниченог трајања, које представљају одступање у односу на одредбе члана 4. Споразума, може да предузима било која Страна у облику повећаних царина.

Ове мере могу да се односе само на индустрије у почетној фази развоја, на одређене секторе подвргнуте реструктурирању или оне које се суочавају са озбиљним тешкоћама, нарочито тамо где те тешкоће проузрокују значајне социјалне проблеме.

Увозне царине примењене у Страни на производе пореклом из друге Стране уведене на основу ових мера не могу премашити 25% *ad valorem* износа и представљаће елемент повластице за производе који воде порекло из друге Стране. Укупна вредност увоза производа на које се ове мере односе не може премашити 15% укупног износа увоза индустријских производа из друге Стране, као што је дефинисано чланом 3. Споразума, током последње године за коју постоје доступни статистички подаци.

Ове мере ће се примењивати у периоду који неће бити дужи од пет година, осим ако Заједнички комитет не продужи њихово трајање. Оне престају да се примењују најкасније када истекне прелазни период.

Такве мере се не могу примењивати на производ у случају да је прошло више од три године од укидања свих царина и квантитативних ограничења или такси или мера једнаког дејства које се односе на тај производ.

Стране обавештавају Заједнички комитет о било каквим ванредним мерама које намеравају да предузму и на захтев било које Стране, у оквиру Заједничког комитета ће се одржати консултације о таквим мерама и о секторима на које се односе пре него што се започне са њиховом применом. Када предузимају такве мере Стране достављају Заједничком комитету временски распоред за укидање царина које су уведене по овом члану. Овај временски распоред ће омогућити постепено укидање царина, почевши најмање две године од њиховог увођења, у једнаким стопама. Заједнички комитет може да одлучи о неком другачијем временском распореду.

Дампинг и субвенције

Члан 18.

Уколико једна од Страна утврди да се у међусобној трговини примењује дампинг и/или субвенције, та Страна може предузети одговарајуће мере против такве праксе у складу са Споразумом СТО о примени члана VI ГАТТ 1994 и Споразумом СТО о субвенцијама и компензаторним мерама, као и у складу са својим домаћим законодавством.

Ништа у Споразуму не може спречити било коју Страну да предузме одговарајуће мере у складу са ставом 1. овог члана.

Опште заштитне мере

Члан 19.

Уколико се неки производ увози у било коју Страну у повећаним количинама, свака Страна уговорница задржава своја права и обавезе у складу са чланом XIX ГАТТ 1994 и Споразумом СТО о заштитним мерама. Споразум не даје ни једно додатно право или обавезу Странама у односу на заштитне мере.

Поновни извоз и озбиљна несташица

Члан 20.

Ако поступање у складу са одредбама чл. 6. и 8. Споразума доведе до:

а) поновног извоза у трећу земљу у односу на који у Страни извозници за неки производ постоје количинска извозна ограничења, извозне царине или мере једнаког дејства; или

б) озбиљне несташице или прети да доведе до озбиљне несташице производа који је од суштинског значаја за Страну извозницу;

и тамо где горе описане ситуације изазивају или могу да изазову велике потешкоће Страни извозници, та Страна може предузети одговарајуће мере под условима и у складу са процедуром утврђеном у члану 22. Споразума. Мере ће бити недискриминаторне и укидају се онда када околности више не оправдавају њихово постојање.

Државни монополи

Члан 21.

Стране ће постепено прилагођавати сваки државни монопол комерцијалне природе, како до краја шесте године од дана ступања на снагу овог Споразума, више не би било дискриминације у погледу услова набавке и пласмана робе између држављана из Страна у складу са СТО правилима.

Заједнички комитет ће бити обавештен о мерама усвојеним ради спровођења овог циља.

Процедура обавештавања и консултација за примену мера

Члан 22.

Пре покретања поступка за примену било којих мера наведених у чл. 13, 20, 25 и 33 овог Споразума, Стране ће настојати да реше све међусобне разлике путем непосредних консултација и о томе обавештавати једна другу.

Страна која разматра да уведе мере о томе одмах обавештава Заједнички комитет. Страна која је у питању доставља Заједничком комитету све релевантне информације и пружа му неопходну помоћ како би испитала случај. Стране се без одлагања консултују у оквиру Заједничког комитета са циљем да пронађу заједнички прихватљиво решење.

Ако у року од 30 радних дана од подношења предмета Заједничком комитету Страна не оконча праксу против које је уложен приговор или не реши тешкоће о којим је обавештена, друга Страна, у одсуству одлуке Заједничког комитета по том питању, може усвојити мере које сматра потребним да би побољшала ситуацију.

О предузетим мерама одмах се обавештава Заједнички комитет. Те мере ће бити ограничене по обиму и времену трајања, на оно што је најнужније да би се поправила настала ситуација, која је довела до увођења мера и неће бити несразмерна у односу на нанету штету проузроковану спорном праксом или тешкоћама. Приоритет ће бити дат мерама којима се најмање ремети спровођење Споразума.

Предузете мере биће предмет редовних консултација у оквиру Заједничког комитета у циљу њиховог ублажавања или укидања, када услови за њихову примену више не буду оправдани.

Када ванредне околности захтевају хитно деловање, уз немогућност претходног испитивања, заинтересована Страна може одмах применити мере предострожности, у случајевима из чл. 13, 20, 25. и 33. овог Споразума, које су неопходне да би се поправила настала ситуација. Мере се без одлагања саопштавају Заједничком комитету и консултације између Страна ће се обавити у оквиру Заједничког комитета.

Правила о пореклу и сарадња царинских органа

Члан 23.

Протокол II Споразума утврђује правила о пореклу и начине административне сарадње.

Плаћања

Члан 24.

Стране се обавезују да дозволе сва плаћања и трансфере на текуће рачуне платног биланса између Србије и Турске у слободној конвертибилној валути, сагласно одредбама члана VIII Статута Међународног монетарног фонда.

За плаћања у конвертибилним валутама у вези са комерцијалним трансакцијама у оквиру Споразума и за пренос таквих плаћања на територију Стране на којој је седиште повериоца, неће бити никаквих ограничења.

Стране ће се уздржавати од било каквих девизних или административних ограничења за одобравање, отплату или примање краткорочних или средњорочних кредита, осим оних који су на снази у Странама, у вези са комерцијалним трансакцијама у којима учествује лице са седиштем у једној од Страна.

Без обзира на одредбе става 3. овог члана, све мере у вези са текућим плаћањима која се односе на промет робе биће у складу са условима из члана VIII Статута Међународног монетарног фонда.

Правила конкуренције у предузетништву и државна помоћ

Члан 25.

Доле наведено није у сагласности са ваљаном применом Споразума, уколико је од утицаја на трговину између Страна:

а) сви уговори између предузетника, одлуке удружења предузетника или заједничко деловање предузетника чији је циљ или ефекат спречавање, ограничавање или ометање конкуренције;

б) злоупотреба доминантног положаја од стране једног или више предузетника на целој територији једне од Страна или на њеном већем делу;

в) било која помоћ државе која уништава или прети да уништи конкуренцију фаворизовањем одређених пословних активности или производњу одређених врста робе.

Свака Страна ће обезбедити јавност у области државне помоћи. На захтев једне Стране уговорнице, друга Страна ће пружити информације о одређеним појединачним случајевима државне помоћи.

Ако било која Страна сматра да је одређена пракса неспојива са условима из става 1. овог члана и:

а) да се она није на одговарајући начин решила према правилима о спровођењу која су назначена у ставу 4. овог члана, или

б) у одсуству таквих правила, и ако такве праксе изазивају или прете да изазову озбиљне штете по интересе друге Стране или материјалне штете њеној домаћој индустрији, укључујући и њену услужну делатност,

она може предузети одговарајуће мере после обављених консултација у оквиру Заједничког комитета, или после тридесет радних дана по упућивању на такве консултације.

У случају пракси, које нису у сагласности са ставом 1 в) овог члана, такве одговарајуће мере, на које се примењује СТО/ГАТТ 1994, могу бити усвојене искључиво у складу са процедурама и под условима одређеним СТО/ГАТТ 1994 и другим релевантним инструментима о којима се под њеним окриљем преговарало, а које су примењиве међу Странама.

У случају да једна Страна води истрагу везану за конкуренцију у предузетништву против привредног субјекта са територије друге Стране и уколико захтева сарадњу у обезбеђивању званичних докумената потребних за ту истрагу, Страна којој је такав захтев упућен ће учинити све да обезбеди исте посредством надлежних владиних институција, у што краћем року.

Без обзира на било које одредбе које су усвојене супротно овом члану, Стране размениће информације узимајући у обзир ограничења која намећу обавезе професионалне и пословне тајности.

Платно билансне тешкоће

Члан 26.

Уколико је било која од Страна у озбиљним платно билансним тешкоћама или јој такве тешкоће прете, та Страна може сагласно одговарајућим одредбама СТО/ ГАТТ 1994 и чл. VIII и XIV Статута Међународног монетарног фонда, увести мере ограничења, које ће бити ограниченог трајања и неће прелазити оно што је неопходно за побољшање стања платног биланса. Та Страна ће одмах обавестити другу Страну о њиховом увођењу и што је пре могуће доставити јој временски распоред њиховог укидања.

Заштита интелектуалне и индустријске својине

Члан 27.

Стране ће обезбедити одговарајућу и делотворну заштиту права интелектуалне и индустријске својине у складу са Споразумом о трговинским аспектима права интелектуалне својине (TRIPs) и других међународних споразума. Ово укључује делотворна средства за спровођење таквих права.

Стране ће редовно оцењивати примену овог члана. Ако се тешкоће које утичу на трговину појаве у вези са правима интелектуалне и индустријске својине, било која Страна може захтевати хитне консултације како би се пронашло обострано прихватљиво решење.

Јавна набавка

Члан 28.

Стране сматрају либерализацију њихових тржишта за јавну набавку једним од циљева Споразума. Стране намеравају да омогуће поступак за доделу јавних уговора на основу недискриминације и реципроцитета.

Стране ће постепено развијати своје прописе, услове и праксу о јавним набавкама са циљем да обезбеде добављачима друге Стране приступ процедурама за доделу

уговора на својим тржиштима јавних набавки под условима који нису мање повољни од оних који се додељују компанијама било које земље или територије.

Заједнички комитет ће размотрити развој догађаја везан за постизање циљева овог члана и може предложити практичне модалитете за спровођење одредаба става 2. овог члана како би се обезбедио слободан приступ, јавност и заједничка отвореност њихових тржишта јавних набавки.

Током разматрања које се односи на став 3. овог члана, Заједнички комитет може да узме у обзир, посебно у светлу међународног развоја и прописа у овој области, могућност проширења обима и/или степена отворености тржишта из става 1. овог члана.

Стране ће настојати да приступе релевантним споразумима о којима се преговара под покровитељством ГАТТ 1994 и Споразума из Маракеша, којим је осниван СТО.

Оснивање Заједничког комитета

Члан 29.

Оснива се Заједнички комитет у коме су заступљене обе Стране. Заједнички комитет ће бити задужен за примену Споразума и обезбедиће његово правилно спровођење.

У циљу правилног спровођења Споразума, Стране размењују информације и на захтев било које од њих одржаваће се консултације у оквиру Заједничког комитета. Заједнички комитет ће стално разматрати могућност даљег уклањања препрека у трговини између Страна.

Заједнички комитет може, у складу са одредбама става 3. члана 30. овог Споразума, доносити одлуке у случајевима предвиђеним Споразумом. У осталим случајевима Заједнички комитет може давати препоруке.

Рад Заједничког комитета

Члан 30.

Ради правилног спровођења Споразума, Заједнички комитет ће се састајати, на одговарајућем нивоу кад год то буде потребно, али најмање једном годишње. Свака Страна може да затражи одржавање састанка.

Заједнички комитет ће поступати према заједничком договору.

Уколико представник Стране у оквиру Заједничког комитета прихвати одлуку са резервом испуњења унутрашњих правних услова, та одлука ће ступити на снагу, уколико у њој није садржан каснији датум, на дан пријема писменог обавештења о испуњењу таквих услова.

Заједнички комитет ће донети свој пословник о раду, који ће, између осталог, садржати одредбе о сазивању састанака и одређивању председавајућег и његовог мандата.

Заједнички комитет може да одлучи о оснивању под-комитета и радних група за које буде сматрао да су неопходни као помоћ у испуњавању његових задатака.

Изузећа из разлога безбедности

Члан 31.

Ништа у Споразуму не спречава Стране да предузму било какве мере за које сматрају да су неопходне због:

а) спречавања објављивања информација супротно основним интересима безбедности;

б) заштите основних безбедносних интереса или ради спровођења међународних обавеза или националних политика:

- у вези са прометом оружја, муниције и војног материјала и у вези са таквим прометом другом робом, материјалима и услугама директно или индиректно намењеним снабдевању војске; или

- у вези са неширењем биолошког и хемијског оружја, нуклеарног оружја или других експлозивних нуклеарних направа; или

- у време рата или других озбиљних међународних сукоба, које представљају претњу ратом.

Општа изузећа

Члан 32.

Споразум неће спречавати забране или ограничења на увоз, извоз или робу у транзиту, када је то оправдано на основу јавног морала, јавне политике или јавне безбедности; заштите здравља и живота људи, животиња или биљака и животне средине; заштите националних добара која имају уметничку, историјску или археолошку вредност; заштиту интелектуалне и индустријске својине, или правила у вези са прометом злата или сребра или очувањем исцрпљивих природних ресурса, уколико су такве мере делотворне заједно са ограничењима на домаћу производњу или потрошњу. Такве забране или ограничења, међутим, неће представљати средство за произвољну дискриминацију или прикривена ограничења трговине између Страна.

Извршење обавеза

Члан 33.

Стране ће предузети све неопходне мере да би се обезбедило постизање циљева и испуњење њихових обавеза по основу Споразума.

Уколико било која Страна сматра да друга Страна није испунила неку од обавеза из Споразума, та Страна може предузети одговарајуће мере под условима и у складу са процедурама предвиђеним чланом 22. Споразума.

Развојна клаузула

Члан 34.

Ако било која Страна сматра да би у интересу привреда Страна било корисно унапредити односе успостављене Споразумом њиховим проширењем на области сарадње које Споразумом нису обухваћене, упутиће другој Страни образложени захтев. Стране могу дати налог Заједничком комитету да испита такав захтев и, тамо где је то оправдано, да им да препоруке, нарочито ради започињања преговора.

Споразуми који су закључени у складу са поступком из става 1. овог члана ратификоваће или одобрити Стране у складу са националним законодавством.

Измене и допуне

Члан 35.

Измене и допуне Споразума, као и анекси и протоколи, ступају на снагу даном пријема последњег писменог обавештења дипломатским путем, којим Стране

обавештавају једна другу да су испуњени сви национални законски услови потребни за ступање овог Споразума на снагу.

Протоколи и анекси

Члан 36.

Протоколи и анекси Споразума чине његов саставни део. Заједнички комитет може да одлучи да измени и допуни протоколе и анексе у складу са националним законодавством Страна.

Важење и отказивање

Члан 37.

Споразум се закључује на неограничен период времена.

Свака Страна може да откаже Споразум писменим обавештењем другој Страни. Споразум престаје да важи првог дана седмог месеца од дана када је друга Страна примила такво обавештење.

Стране су се споразумеле, да у случају приступања једне од Страна ЕУ, Споразум престаје да важи један дан пре датума приступања ЕУ.

Ступање на снагу

Члан 38.

Стране ће ратификовати Споразум у складу са својим националним процедурама.

Споразум ступа на снагу првог дана другог месеца после дана пријема последњег писменог обавештења дипломатским путем, којим Стране обавештавају једна другу да су испуњени сви потребни услови предвиђени њиховим националним законодавствима за ступање Споразума на снагу.

У потврду чега су доле потписани, прописно овлашћени опуномоћеници, потписали Споразум.

Сачињено у Истамбулу, дана 1. јуна 2009. године у два оригинална примерка, сваки на српском, турском и енглеском језику, при чему сва три текста имају једнаку важност. У случају различитог тумачења меродаван је текст на енглеском језику.

За Републику Србију

Млађан Динкић
Потпредседник Владе и
министар економије и
регионалног развоја

За Републику Турску

Зафер Каглајан
Државни министар

